

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Principia Juris Canonici : Ex Libro ... Decretalium Gregorii
IX. Pontificis M / Antehac In Alma & Archi-Episcopali
Benedictina Universitate Salisburgensi**

König, Robert

Salisburgi, 1725

VD18 80460518

9. De Renuntiatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61781](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61781)

ditionis, Episcopis alijs competentes, modo non sint Archi-Episcopales, seu soli Archi-Episcopo qua tali proprii. Sic potest causas audire, delegare, iudices creare, censurare, dispensare, Prælatos electos confirmare, &c. quò ad hæc enim & similia recipit potestatem per ipsum actum confirmationis; *c. 15. de Elect. c. 1. & ibi. Panormit. n. 9. de Translatione Episcop.* Hinc ulterius

17 Inferitur IV. Archi-Episcopum confirmatù posse alteri Episcopo delegare, & committere majores actus ordinis, quos ipse ante consecrationem, & obtentum pallium nequit exercere. *c. 11. de Elect.* Ratio est: quia delegare est actus jurisdictionis Episcopis quoque communis, neque ab Archi-Episcopo quâ tali procedens, sed quâ simplici Episcopo jurisdictionem mediante confirmatione habente.

18 Utrùm verò Archi-Episcopus, si acceptum semel pallium perdat, vel id incendio comburatur, licitè possit absque pallio actus proprios dignitatis Archi-Episcopalis exercere, sicut prius cum pallio? affirmat Barb. *J. E. V. L. 1. c. 7. n. 124.* Negat Venerus apud Dian. *Moral. Resol. p. 3. ar. 6. Resol. 37. in fine.* Ego distinguo inter actus jurisdictionis, & ordinis: illos Archi-Episcopus videtur amisso pallio posse exercere, non istos, nisi sit moralis necessitas, & utilitas Ecclesiæ Ordinationem v. g. Clericorum exigat. Ratio discriminis est: quia obtentâ semel facultate exequendi, actus jurisdictionis alijs sine pallio, Ordinis verò cum pallio, seu singulari ornatu extrinseco exercentur, ac proinde in his licitè omiti nequit, si commodè haberi possit, quamvis ad validitatem nihil faciat.

TITULUS IX.

De Renuntiatione.

SUMMARIA.

1. Renuntiationis homonymia. 2. Definitio. 3. Et divisio.

4. Renuntiare potest quilibet beneficiatus. 5. Etiam minorennis. 6. Et irâ, infirmitate, aliâve passione affectus. 7. Imò quandoque invidius renuntiare cogitur.

8. Renuntiatio etiam per procuratorem fieri potest. 9. Cui, seu coram quo fieri debeat renuntiatio? 10. Quæ beneficia per renuntiationem dimitti possunt? 11. Renuntiatio beneficii spontanea. 12. Expressa, 13. Cum Superioris consensu, 14. 15. Ac ex iusta causa facta esse, 16. Et publicari debet. 17. Causa renuntiationis est commodum Ecclesiæ vel salus propria renuntiantis. 18. Enumerantur effectus renuntiationis.

A Tque hæc de modis, quibus Prælati Ecclesiæ assumuntur. Nunc videamus de Renuntiatione, quâ Prælaturas acquisitas iterum amittunt.

§. I. Renuntiatio duobus modis sumitur: scilicet in communi, prout respicit quameunque rem, & jus, cui renuntiarî potest: & in particulari, prout respicit solum beneficia, vel præbendas, & dignitates Ecclesiasticas. Ita hic accipitur, &

§. II. Definitur Renuntiatio, quòd sit spontanea beneficii Ecclesiastici dimissio. *P. Engl. b. 1. n. 1.*

§. III. Dividitur Renuntiatio communiter in expressam & tacitam. Expressa est, quæ fit verbis accomodis, & voluntatem apertè declarantibus. Tacitam appellant, quæ ex facto aliquo colligitur vacationem seu resignationem beneficii aut ex natura sua, aut saltem ex dispositione juris annexam habente. Sic censetur renuntiare beneficio, qui religionem solennitè profitetur. *c. beneficium 4. de Regul. in 6. vel uxorem ducit. c. 1. & 3. de Cleric. conjug.* aut beneficium cum priore incompatibile suscipit. *c. de multa 28. de Præbend. extravag. execrabilis Eod.* vel Parochialis Ecclesiæ possessionem nactus intra annum sacerdos non ordinatur. *c. 14. de Elect. in 6.* & generalitèr quòtiescunque aliquid fa-

facit, propter quod ipso jure vacat beneficium, ut suis locis deducetur. At cum in istis casibus contra invitum quoque ab ipso jure privatio beneficii inducatur, ideo in latiori solum significatione renuntiatio dici potest, quatenus scilicet etiam in invitum cadit, & legitimam beneficii privationem inducit. Tunc autem proprie dicitur tacita renuntiatio, quando jura non inducunt vacationem, sed solum ex facto beneficiati præsumunt voluntatem dimittendi beneficium, quæ præsumptio per contrariam protestationem elidi potest, veluti si beneficiatus expressè dicat, se non intendere per talem actum beneficium dimittere. Atque in hoc distinguitur à privatione legitima, contra quam similis protestatio nihil operatur, cum jura privationem inducentia nemo possit infringere. *l. nemo potest 55. ff. de Legat. 1.* Exemplum verò proprie dictæ renuntiationis tacitæ exstat. *in c. transmissa 3. h. t.* ubi Clericus propter repetitionem honorum, quæ Ecclesiæ suæ donaverat, præsumitur, voluisse illam Ecclesiam dimittere. Similiter *in c. ex ore 3. de his, quæ fiunt à majore parte Capit.* litigans super quadam præpositura ex eo, quod colliganti suo reverentiam aliàs præposito debitam exhibuerit, juri suo renuntiâsse putatur.

Renuntiatio expressa rursus subdividitur in puram & conditionalem. Pura est, quæ fit simpliciter, id est, absque omni pactione, conditione, modo, restrictione, vel reservatione, eaque, ut notat Layman *lib. 4. Theol. moral. tr. 2. c. 17. n. 6.* proprie dicta renuntiatio seu resignatio est. Conditionalis dicitur, quæ fit sub certa conditione, modo, aut pacto. Qualis est I. quæ fit in favorem certæ personæ, ut illi & non alteri beneficium dimissum conferatur. II. Quæ fit cum reservatione certæ pensionis, seu certæ partis fructuum sine aliquo respectu personæ, v. g. ut annuatim certam pecuniam ex resignato beneficio re-

KÖNIG IN DECRET. LIB. I.

cipere liceat. III. Quæ fit ex causa permutationis, ut si duo Beneficiati sua beneficia resignent, eâ conditione, ut uni alterius beneficium conferatur à Superiore. Pirrhing. *h. t. num. 11.*

§. IV.

Causa efficiens Renuntiationis est renuntians. Licet autem universim omnibus, qui beneficia possident, renuntiare, causâ justâ & legitimâ præsuppositâ: nam sicuti Ecclesiæ prodest beneficiatos, qui Ecclesiæ utiles sunt, eam pro libitu deserere non posse, ita etiam proficuum & necessarium est, ut iis, qui beneficiis amplius apti non sunt, hisque cum fructu ulterius præesse nequeunt, ea liberè resignare, & alios, qui Ecclesiæ plus commodi & utilitatis allaturi sperantur, admittere possint; quod quàm maximè procedit in dignitatibus, cum ab eorum, qui talia beneficia obtinent, habilitate & officio salus Ecclesiæ plurimum dependeat. Unde etiam S. Pontificem, quando se insufficientem agnoscit ad regendam Ecclesiam, & Pontificatus onera supportanda, liberè cedere & renuntiare posse, constituit Cælestinus V. moxque ipse resignavit. Ejus statutum Bonifacius VIII. in Papatu Successor refert, & probat *in c. 1. h. t. in 6.*

Dubitat I. Possitne Clericus minoræ beneficio suo renuntiare? communi DD. calculo receptum est, minorem 25. annis majorem tamen annis 14. posse renuntiare beneficio, etiam absque ullo consensu Curatoris: quia in causis spiritualibus, ac Ecclesiasticis & in his, quæ pendent ab eis, talis Clericus pro majorenni habetur. *c. ult. de Judiciis in 6. Gloss. & Pano mit in c. ex parte. 14. de Restit. spoliat.* Quod verò aliqui cum Acurcio *in l. 7. ff. de Minoribus.* & Carninale *in d. c. ex parte* ob hanc causam minori læto in renuntiatione beneficii restitutionem in integrum simpliciter denegent, displicet; cum

L

enim

enim pro minoribus magno favore sit adinventum, ut in beneficiis majores censeantur, hoc adversus illorum utilitatem iniquè converti non debet. *c. 61. de R. F. in 6. l. quod favore 6. Cod. de Leg.* Imò verius dixerim, Clerico minori restitutionem hanc concedendam esse, licet beneficium ab eo resignatum jam alteri collatum sit, eò quòd jura passim, & indistinctè velint minores læsos restitui, nusquam excepta læsione, quæ circa beneficium contingit. *Covar. lib. 1. V. R. c. 5. n. 3. Molina de F. & F. disp. 573. v. utrum autem. Neque obstat l. quod si minor. 24. §. 2. ff. de Minoribus.* ubi non succurritur minori, nisi re integra: procedit namque in casu, ubi agitur de lucro captando, nempe de acquirenda hæreditate repudiata; secus est, ubi agitur de damno vitando, & restituenda re semel à minore pleno jure possessa, uti hac in questione, per textus in *l. 9. princ. & l. 13. §. inter dum ff. de Minorib.*

6 *Dubitatur II.* Num Clericus affectus iræ, tristitia, lætitiâ, vel dolore infirmitatis beneficium resignare valeat ita, ut resignatio rata sit, & firma? Sunt, qui negativam probant arg. *c. 1. causâ 17. q. 2.* ubi absolute annullatur renunciatio facta in infirmitate, & passione corporis. Sed cum ex justa causa coram legitimo Superiore renunciare sit de genere permissorum, & regulariter omnibus ratione præditi concessum, puto cum Tholosano *Inst. rei benefic. c. 31. n. 8. & seqq.* similes affectus validitatem renuntiationis non impedire, modò tam intensi non sint, ut animus, aut rationem sustulisse videantur; quod in calore iræ cunditæ facilius accidit, consequenter si sopitâ iracundiâ renunciatio protinus revocetur, non subsistit arg. *l. quid quid 48. ff. de R. F.* In dubio inter alia ad id quoque attendendum erit, utrùm nulla ratio intervenerit, quæ etiam sanum ad talem renuntiationem probabiliter impulisset; tunc enim aliis

circumstantiis concurrentibus, verbis scilicet & factis prudentibus, præsumi potest, sibi satis præsens fuisse, quamvis renuntiatio cæteroquin in dubio potius nulla, quam valida censeatur. Neque adversatur *d. c. 1. causâ 17. q. 2.* nam ibi renuntiatio non annullatur, ob causam infirmitatis, sed quia facta est in manu solius Advocati Ecclesiæ, qui potestatem admittendi renuntiationem non habuit, ut bene *ibid.* advertit Glossa, ac ex ipso textu manifestum est.

Hoc tamen circa resignationem infirmorum ex Regula Cancellariæ, quæ inscribitur: *De viginti.* vel: *De infirmis resignantibus,* notandum est, quòd si quis in infirmitate constitutus resignaverit aliquod beneficium, sive simpliciter, sive ex causa permutationis, vel alias dimiserit, aut illius commendam cesserit, sive ipsius beneficii unionis dissolutioni consenserit, etiam vigore supplicationis, dum esset sanus, signata, & postea infra 20. dies, à die per ipsum resignantem præstandi consensûs computandos, de ipsa infirmitate decesserit, & ipsum beneficium quavis auctoritate conferatur per renuntiationem sibi factam, collatio hujusmodi sit nulla, ipsumque beneficium nihilominus per obitum censeatur vacare. De qua Regula extat *P. Engl. ad tit. de Præbend. n. 29. & seq. Azor. Instit. mor. p. 2. l. 7. c. 28. per tot.*

7 *Dubitatur III.* Anne invitus possit ad renuntiationem cogi? quod nego, si desit; affirmo, si subsit justa causa. Ita enim ille qui plures Parochiales, aut unam cathedralem, & aliam Parochialem Ecclesiam obtinet, cogitur omninò unâ tantùm Parochiali, vel solâ cathedrali retentâ reliquas intra 6. menses dimittere: alioquin tam Parochiales, quam beneficia omnia obtenta ipso jure vacare censeantur; ac tanquam vacantia liberè aliis idoneis conferuntur; nec ipse antea illa obtinens tutâ conscientiam fructus post dictum tempus retinet, nisi speciali privilegio muniatur. Trident.

dent. *sess. 24. de Reform. c. 17.* Similiter Prælati, qui valde negligens, vel decoctor, aut aliter vitiosus invenitur, compelli potest, ut renuntiet, aut si nolit renuntiare, etiam absque strepitu judiciario deponi poterit. *c. 7. §. ordinentur c. 8. §. si verò de Statu Monach.* Sanè propter senium, vel infirmitatem, licet incurabilem, non facilè invitus ad renuntiationem adigi debet, sed coadjutor ei dandus est, eò quòd tutius sit, ut Ecclesia sub umbra fœnis gubernetur, quàm ut alteri novæ, incognitæque personæ gubernanda committatur. *Text. in c. 1. h. t.*

8 Illud non interest, an qui renuntiant, per se renuntient, an per procuratorem speciale ad id mandatum habentem: nam constat, valere renuntiationem sive dignitatis sive beneficii per ipsum factam, etiamsi prius revocata fuerit, ipso tamen & Superiore, in cujus manibus facta est renuntiatio, ignorante, nisi per malitiam ipsorum, vel aliorum revocatio fuerit occulta. *Clem. un. h. t. Vid. Azor. Instit. moral. p. 2. lib. 7. c. 22. q. 14.*

§. V.

9 *Subiectum* hujus renuntiationis dici potest Superior, cui resignatur beneficium. Ubi refert, an purè resignetur, vel sub conditione? Si purè? renuntiatio faciendâ est immediato Superiori, ad quem aliàs pertinet institutio & destitutio, licet is sit Episcopo inferior: nam admissio renuntiationis aliam distinctam potestatem non requirit, arg. *c. 4. & ult. h. t. Panormit. in c. 8. n. 6. Eod.* Si sub conditione, interest, utrum beneficium dimittatur in favorem certæ personæ, vel cum reservatione pensionis, aut fructuum, vel ex causa permutationis? Primo & secundo casu renuntiatio fieri debet S. Pontifici, nec ab alio admitti potest: quia quæ fit in favorem tertii, præfertur quandam speciem hæreditariæ successionis, quam SS. Canones execrantur in beneficiis Ecclesiasticis *c. 7. & 11. de Filiis presbyt.* quæ

verò fit cum reservatione pensionis aut fructuum, simoniam sapit, cum in effectu beneficium quasi pro fructibus permutetur. P. Engel *h. t. n. 10.* Tertio casu renuntiatio etiam ab Episcopo, aliisque Prælati Episcopali jurisdictione præditis ob causam recipi valet, ut colligitur ex *c. un. de Rerum permut. & Clem. un. Eod.*

§. VI.

Objectum Renuntiationis est beneficium, quod resignatur. Potest autem regulariter omne beneficium resignari arg. *c. 16. & 23. de Regularib.* ubi generaliter deciditur, quemlibet renuntiare posse ei, quod pro se noscitur introductum.

Excipitur I. beneficium, cujus titulo & jure aliquis ad SS. Ordines promotus est, juxta Trident. *sess. 21. de Reform. c. 2.* ubi statuitur, ut resignatio beneficii, ad cujus titulum quis ordinatus est, non admittatur, nisi constituto, quòd aliunde vivere commodè possit.

II. Beneficium patronatum, quod saltem in favorem seu gratiam alterius dimitti nequit citra Patroni consensum: hujus enim interest, ne fortè insensus in beneficio instituat. Attamen renuntiatio inconsulto Patrono facta non est ipso jure invalida, sed rescindenda, si contradixerit. Layman. *in Theol. moral. lib. 4. tit. 2. c. 13. n. 12.*

III. Excipitur beneficium electivum, quòd similiter in favorem seu gratiam alterius resignari non potest inconsultis, imò non consentientibus omnibus, qui jus eligendi habent; nisi fortè non tam ob causam & favorem alterius, quàm ob necessitatem, vel utilitatem resignatio fiat: Quo casu sufficit majoris partis consensus. Pirrhing *h. t. n. 13.*

IV. Excipitur beneficium unitum Monasterio Religiosorum, vel Collegio Clericorum, aut Seminario Adolescentum; cujus resignatio, etsi fiat coram ipso S. Pontifice, nullius momenti est, si fiat in favorem alterius non facta mentione de unione. Colligitur ex

Trid. *sess. 21. de Reform. c. 5. & sess. 23. c. 18.*
 V. Excipitur beneficium reservatum Sedi
 Apostolicæ, quod quamvis absolute dimitti
 non prohibeatur, non tantum coram S. Ponti-
 fice, sed quovis Ordinario loci, in favorem tam-
 en alterius, aut etiam causâ permutationis
 coram alio, quàm Papa resignari, nequit juxta
 constitutionem Innocentii VIII. quam recitat
 Azor *d. l. 7. c. 25. q. 9.* VI. Excipitur bene-
 ficium litigiosum, cujus (sicut & cujusvis rei
 litigiosæ) alienatio lite pendente fieri nequit.
arg. tit. Ut lite pendente. Notat tamen Pir-
 hing *h. t. n. 14.* valere resignationem, si be-
 neficium litigiosum Advertario colliganti
 renuntietur, aut cedatur.

§. VII.

Forma Renuntiationis non uno, sed plu-
 ribus requisitis absolvitur.

- 11** *Primum* est, ut spontè & libera voluntate
 fiat: siquidem si dolo, metu, aut fraude ex-
 torta sit renuntiatio, per officium Judicis, aut
 edictum: *quod metus causâ*: irritari debet.
*c. 5. h. t. c. 3. & 4. De his, qua vi, metusve
 causâ sunt.* Ipso jure autem valet, nisi perso-
 na renuntians capta, vel detenta sit à personis
 secularibus, & ita ad renuntiandum coacta:
 tum etenim renuntiatio propter violentiam
 statui Ecclesiastico apprimè perniciosam ipso
 jure nulla erit ex nova decisione *Clem. multo-
 rum 2. §. sanè de Paris.*
- 12** *Secundum* requisitum est, ut renuntiatio
 fiat verbis specificis, & expressis; neque enim
 indubio quis præsumitur renuntiare benefi-
 cio suo, ex quo sustentari debet, & quod
 multis fortè expensis, ac laboribus compara-
 vit. *c. super eo 5. h. t.* Hinc est, quod lite-
 ras, quibus per S. Pontificem de beneficio fue-
 rat actualiter provisum, Episcopo vel Capitu-
 lo tradens, & simul ejus misericordiæ se
 subiciens non censeatur renuntiare juri, quod
 ratione litterarum in beneficio habebat. *c. 7.
 h. t.* nisi literas has manifestè intentione re-

signandi in manus Superioris deposuerit; tunc
 namque simul ea, quæ in iis contenta sunt, re-
 signata videntur. *arg. c. cum pridem de Pactis.
 l. 2. & 3. ff. Eod. l. 59. ff. de Legat. 3. Panor-
 mit. in c. 4. n. 10. Ut lite pendente.*

Tertium Renuntiationis requisitum est, ut
 fiat cum consensu Superioris. Text. & Gloss.
in c. 4. h. t. Quod adeò obtinet, ut consuetu-
 do contraria ceu invalida & corruptela repro-
 banda sit juxta *c. 7. de Cens.*

Reperias tamen casus, in quibus ad renun-
 tiationem Superioris autoritate & licentiâ
 opus non est: Nimirum I. si ipse S. Pontifex
 resignet; quia in terris Superiorem non re-
 cognoscit per *c. 6. dist. 40.* nisi dicere pla-
 ceat, renuntiationem Pontificatûs fieri coram
 DEO acceptante, qui à renuntiante tollat po-
 testatem universalem, ut alius in locum ejus
 cum hac potestate substitui queat, ne alioquin
 Ecclesiâ fortè longo tempore à nullo Pastore
 visibili gubernetur. Layman *in c. 1. h. t. in 6.*
 II. Si jus, quod quis in beneficio habet, ad-
 huc sit litigiosum, neque pacificè possessum;
 tunc enim liberè etiam sine autoritate Super-
 ioris litem deferere, & dubium jus alteri col-
 litiganti cedere licet. *Garc. de Benef. p. 11.
 c. 3. n. 249.* III. Superioris consensus non de-
 sideratur, si renuntians necdum habeat per-
 fectum & plenum jus in beneficio, ut si quis
 tantum sit electus, non dum verò confirmatus:
 vel si habeat rescriptum Pontificium ad
 beneficium vacans, aut vacaturum per *c. 31.
 de Rescript. & c. 26. de Elect. in 6.* IV. De-
 nique licet Episcopatum quis sine S. Pontificis
 licentiâ quacunque occasione deserere non
 valeat, ne quidem Religionis ingrediendæ
 causâ, seu ut saluti propriæ melius vacare
 possit. *c. 10. h. t. c. 18. de Regularib.* Secus
 tamen dicendum de aliis Beneficiatis Episco-
 po inferioribus, qui etiam absque Ordinarii
 sui consensu religionem ingredi liberè per-
 mittuntur. *c. dua sunt 2. causâ 19. q. 2.*

Glossa

Glossa in c. 4. h. t. Quamvis conveniens sit, ut sicut Religiosus ad Religionem strictiorem transiturus prius licentiam debet petere à Prælato, licet non obtineat, ita etiam Clericus Beneficiatus, transiturus ad religiosum statum, prius licentiam saltem petat: etsi non obtineat ab Episcopo per d. c. 18. de Regul. Panorm. in d. c. 4. h. t. n. 4.

Quòd si extra hos casus sine legitimi superioris consensu defacto fiat renuntiation, non valet in præjudicium Ecclesiæ, aut superioris, qui resignantem ad beneficium reassumendum compellere potest arg. c. mulier 3. causa 33. q. 5. Glossa in c. 8. h. t. Valet tamen ex parte renuntiantis, non quidem, quòd titulo & jure beneficii sui statim excidat, sed quòd Superior renuntiationem ratam habere, & eum, qui ita renuntiavit, etiam reluctantem privare possit, aliique conferre. Garcias d. c. 3. n. 219. cum communi. At crediderim, renuntiantem beneficio resignato privari non posse, si re integrâ, id est, antequam Superior auctoritatem interposuit, pœnitentiâ ductus ineptam hujusmodi renuntiationem revocârit arg. l. 3. & 5. ff. de Cession. Bonor. nisi resignatio spontè in manibus Laici facta sit; quo casu, non obstante, quòd per pœnitentiâ revocetur, renuntiantem spoliandum esse, ex d. c. 8. h. t. satis probatur, licet aliqui expendentibus verba textûs putent, huic pœnæ locum non esse, nisi renuntians ab eodem Laico beneficium denuò susceperit.

14 *Quartum* requisitum renuntiationis est justa causa, sine qua saltem licitè nunquam fieri potest. Tales causæ in c. nisi cum pridem 10. h. t. respectu Episcoporum 6. recensentur, videlicet *conscientia criminis, debilitas corporis, defectus scientia, malitia plebis, grave scandalum populi, & irregularitas persona.*

Conscientia criminis non cujuslibet, sed illius duntaxat sufficit, quod executionem officii etiam peractâ pœnitentiâ impedit; quale

est delictum simoniæ, v. g. si quis simoniacè fuit electus, vel institutus: nam erga simoniacos nullam milericordiam in dignitate servanda habendam esse decernitur in c. 110. causa 1. q. 1. Item delictum quodlibet quod ipso jure irrogat infamiam, si de eo in judicio Episcopus convictus fuerit. Glossa in d. c. nisi cum pridem V. sed duntaxat. arg. c. fin. de Temporib. ordinat. veluti si R. E. Cardinalem hostiliter persecutus est. c. felicitis de Pœnis in 6. Non etiam aliud crimen quodcumque licet grave: quia si omnes cederent, quos arguit conscientia cujusque criminis, pauci vel nulli in ministerio remanerent. Text. in d. c. nisi cum pridem §. propter conscientiam.

Debilitas corporis ex morbo vel senectute proveniens talis requiritur, quæ muneri Episcopali obeundo imparem reddat. d. c. nisi cum pridem §. alia verò. Quin etiam tunc, nisi ultrò cedere velit, coadjutor adjungi solet & debet. c. 1. 3. & 4. causa 7. q. 1.

Defectus scientia tunc est causa renuntiationis, cum quis ea non didicit, quæ ad officium suum pertinent, & quorum notitia ad regimen Ecclesiæ est necessaria. c. 1. & seq. dist. 38. Etsi autem scientia eminens in Episcopo desideranda sit, toleratur tamen scientia competens: quia imperfectum scientiæ supplere potest perfectio charitatis. cit. c. nisi cum pridem §. pro defectu quoque.

Malitia plebis ad renuntiandum impellit, quando plebs aded duræ cervicis est, ut Episcopus apud ipsam proficere nequeat, sed propter ejus pertinaciam, quò magis satagit, eò magis justò judiciò deficere permittatur. Text. in sape d. c. nisi cum pridem §. propter malitiam.

Scandalum renuntiationi locum facit, sed grave & pusillorum, seu ex ignorantia aut infirmitate ortum, quod populus forte patitur ex præsentia Episcopi, ita ut illud aliter evitari nequeat, quàm per medium resignationis.

Ob scandalum pharisaicum sive ex malicia profectum, Episcopatus dimitti non debet: utilius namque scandalum hoc nasci permittitur, quam ut veritas fidei & justitiæ deseratur juxta c. 3. de R. I. Et quò fugias, ubi Pharisæos non offendas?

Postremo *irregularitas* tunc causam præbet renuntiationi, quando in illa facile dispensari non solet, ut si ex homicidio voluntario notorio, aut ex bigamia provenierit. Secus est, si irregularitas sit dispensabilis, v. g. si ex natalium defectu præsertim adhuc occulto, neque ex damnata cõpula nascatur, tunc enim non expedit renuntiandi licentiam concedere, sed potius dispensandi gratiam largiri, modò cæteroquia laudabiliter vixerit. *d. c. nisi cum pridem §. persona.* ubi Layman n. 10. simili ratione dispensandum putat cum eo, qui in irregularitate ex homicidio occulto Episcopus factus est.

15 Et ex his 6. causis una saltem subsit, necesse est, ut Episcoporum renuntiationes in Curia Romana admittantur. Aliorum Beneficiatorum præcipue si in dignitate constituti non sint, resignationes ex levioribus quoque causis modò rationabilibus & jure non reprobatis, v. g. propter aëris intemperiem, adversam valetudinem, senectutem, vel aliam rationabilem commoditatem etiam privatam juxta Ordinariorum arbitrium recipi possunt: cum enim specialis aliqua causa jure communi expressa non sit, eò ipsò Superiorum arbitrio relinquitur arg. l. 1. ff. de Jure deliber. quod & receptus usus comprobat. Unde non obstat Bulla Pii V. quæ incipit: *Quanta Ecclesia DEI*, in certis solummodo, & ibi expressis causis renuntiationem inferioribus concedens: nam teste Zypæo in *Analysi Jur. Pont. h. t. n. 1.* Bulla illa vel sufficienter publicata, aut usu recepta non est; vel certe contraria consuetudine rursus abrogata. Illud tamen semper attendi debet, ut benefi-

cium renuntiaturus, si sacris Ordinibus initiatus sit, aliunde habeat, quo congruè, & absque dedecore statùs Clericalis vivere valeat, alioquin renuntiatione admittenda non foret arg. c. 16. & 23. de Præb.

Quintum requisitum renuntiationis supeditat Regula Cancellariæ 34. de publicandis resignationibus, quæ à diversis SS. Pontificibus, & novissimè à Gregorio XIII. innovata est; cujus constitutio in illius Regulæ locum substituta modò in hac materia Roma obtinet. Zypæus h. t. n. 2. Cavetur autem in illa generaliter, ut provisi de resignatis beneficiis in Ecclesia beneficiata, & cathedrali præsentente populo resignationem publicare teneantur, eam quidem, quæ in Curia facta est, intra 6. menses à die supplicationis oblatae computandos, si beneficium citra montes, hoc est, Italiae terminos fuerit, sin ultra montes, intra 9. menses; eam verò, quæ fit extra Curiam coram locorum Ordinariis, intra tres menses. Alioquin si contingat, resignantem mori, antequam resignatarius cõperit possessionem, beneficium censetur vacare per obitum, & collatio facta resolvetur. Vide Azor. *Institut. moral. p. 2. l. 7. c. 24. per totum.*

§. VIII.

Finis Renuntiationis est vel commodum Ecclesiæ: quia beneficium, ut par est, aliquis præesse nequit; vel salus propria renuntiantis, ut quia vult ingredi Religionem, aut in loco beneficii periculum patitur &c. Layman in c. 12. n. 1. h. t.

§. IX.

Effectus Renuntiationis præcipui sunt. I. is, qui renuntiandi beneficio licentiam petit, ex quo illam obtinuit, ad renuntiandum compelli potest, ne videatur illuisse Superiori c. 12. h. t. Neque obstat, quòd in aliis actibus re integra pœnitentiæ locus sit per l. 3. & ff. de Cessione honor. id enim admiserim in actibus, qui à privatorum potestate dependent,

non verò in illis, in quibus superioris auctoritas desideratur, ut in renuntiatione. Pirrhing; *h. t. num. 12.*

II. Renuntiatio pura legitime facta, & à Superiore admittita inducit vacationem beneficii resignati, ita ut renuntians in illo omne jus amittat, nec illud repetere possit. *cap. 3. & 6. h. t.* nisi fortè metu vel dolo inductus renuntiasset, ut supra *n. 11.* dictum est.

III. Resignans non amplius potest beneficii fructus percipere, cum per renuntiationem canonicus beneficii titulus sit extinctus, sine quo beneficium iuste possideri nequit, & consequenter nec fructus percipi. Refert autem Barb. *de Officio & potest. Episcop. p. 3. alleg. 117.* in Rota decisum esse, quòd fructus naturales pendentes, & civiles, quales sunt pensiones ex locatione, usura &c. respectu quòrum tempore perfectæ resignationis necdum venit dies solutionis, spectent ad Successorem; fructus verò naturales & industriales à solo tunc temporis jam separati debeantur resignanti, etiamsi prædia frugifera essent locata, & dies solutioni præfixus, veniret primum post resignationem.

IV. Episcopus v. g. qui propter crimen renuntiavit Episcopatu, ad Episcopatum vel eundem, vel alium assumi nequit etiam per novam electionem, aut provisionem. Dixi: *qui propter crimen renuntiavit*: is namque qui ob persecutionem, infirmitatem, defectum scientiæ, vel aliud impedimentum resignavit, illo impedimento cessante ad Episcopalem dignitatem resurgere potest; quin imò, si quis ob simoniam Episcopatu cesserit, licet tunc saltem immediate ad eundem redire nequeat, ad alium tamen promoveri non prohibetur *Text. & DD. inc. 11. h. t.*

V. Si Prælati Regularis renuntiet, illius Monasterii, cui præfuit, religiosus manet, & secundum communem praxim locum primum post novum Prælatum in choro & con-

ventu habet. Secus est, si ob culpam deponatur; tum enim in ordinem redigendus vel quandoque in pœnam ad ultimum locum ponendus est, arg. *c. 6. de Statu Monach.*

TITULUS X.

De Supplenda negligentia Prælatorum.

SUMMARIÆ.

1. *Quid sit supplenda negligentia Prælatorum?*
2. *A quo?* 3. *In quibus?* 4. *Et quomodo committatur hæc negligentia?*
5. *Qualiter negligentia hæc suppleatur?*
6. *Usque 12. quibus casibus potestas negligentis Prælati ad inferiorem, vel superiorem remedium devolvatur?*

§. I.

Per supplendam negligentiam Prælatorum hic intelligitur ommissio illius, quod Prælati ratione officii, potestatis & jurisdictionis sibi commissæ de jure ac consuetudine facere poterat, ac debebat. Colligitur ex *c. 1. & 2. dist. 84. c. 45. causâ 2. q. 7.*

§. II.

Causa efficiens hujus negligentis est Prælati negligens; latè accepto nomine Prælati, ut non tantum Episcopos, sed & Capitula, Abbates, Præpositos, Priores, Archipresbyteros, Archidiaconos, & reliquos inferiores, usque ad simplicem curatum comprehendat: nam horum omnium negligentia supplenda est: siquidem quilibet per negligentem administrationem Ecclesiæ obesse potest. *c. 2. & fin. h. t.*

§. III.

Objectum sunt ea, in quibus talis negligentia committitur. Committi autem potest vel in iis, quæ ad jurisdictionem contentiosam spectant, & exercentur inter partes à se invicem dissentientes, proinde in invitum quoque; vel in illis, quæ ad jurisdictionem voluntariam, & inter partes volentes, seu con-